

Novoteks

GLASILO DELAVSKEGA SVETA

LETO ★ IV. 1963 ★ ŠT. 5

glasilo delavskega sveta
Tekstilne tovarne
NOVOTEKS
Novo mesto

1963
Letnik IV.
Št. 5 (32)
Maj

Izdaja:
delavski svet

Ureja:
uredniški odbor

Odgovorni urednik:
Samo Medic

Naslov uredništva:
Novoteks, Novo mesto
Foersterjeva 10
telefon 21-030

Zunanja oprema:
Bojan Brovelj

Tisk naslovne strani
in vezava
Valvasorjeva tiskarna
Videm-Krško

Naklada:
830 izvodov

VSEBINA:

Iz zasedanj samoupravnih organov
Izvolili smo svoje zastopnike
Bila sem pri Titu
Bolezenski izostanki za mesec april 1962 in 1963
Nasreče pri delu in na poti na delo
Stanje izplačanega nadomestila bolezenskih izostankov
Hajka
Antenatalna in postnatalna zaščita pred zobno gnilobo
Pet dni v sončni Italiji
Športne igre med oddelki za leto 1963
Naša kronika
Letno poročilo o poslovanju glasila Novoteks

IZ ZASEDANJ SAMOUPRAVNIH ORGANOV

V soboto 25. maja 1963 je imel novoizvoljeni upravni odbor podjetja svojo drugo sejo. Na njej je razpravljajal o osnutku pravilnika o dodeljevanju in odpovedi stanovanj in pravilnika o službi zavarovanja. Prav tako je razpravljajal tudi o delu industrijskega prostovoljnega društva "NOVOTEKS".

Po obširni razpravi o obeh pravilnikih je upravni odbor pravilnik o dodeljevanju in odpovedi stanovanj dopolnil ter sklenil, da predlaga oba pravilnika v potrditev delavskemu svetu.

Imenoval je tudi stanovanjsko komisijo, ki jo sestavljajo: Anton Hudoklin, Justin Kranjčič, Janez Novak, Franc Sitar in Franc Božič.

Tovariš Sitar je poročal o delu naše gasilske čete. Z gasilskim orodjem je četa dobro oskrbljena, težave pa ima s člani, ki se precej neredno udeležujejo vaj. Še vedno nimajo ženske desetine, čeprav je v podjetju zaposlena pretežno ženska delovna sila. Zaostriti je treba tudi disciplino. Da se delo poživi in da bodo udeleženci gasilskih vaj pravilno stimulirani, je upravni odbor sklenil, da se v bodoče plačajo vaje po 500 din, desetar pa dobi 700 din od ene vaje. Poveljnik bo dobival za svoje delo mesečno nagrado do 5.000 din, gospodar pa 4.500 din. Prav tako je upravni odbor sklenil, da naj se ustanovi ženska gasilska desetina ter organizirajo predavanja po oddelkih.

Upravni odbor je tudi razpravljajal o predlogu sveta ekonomske enote tkalnica o popravku ocenitve delovnega mesta "vlaganje" in ustanovitvi novega delovnega mesta "pregled kvalitete preje". Na predlog sveta ekonomske enote predilnica česane preje je sklenil predlagati delavskemu svetu, da odobri dotacijo občinskemu ljudskemu odboru Metlika za komunalne potrebe ObO ZB. Ker je v občini Metlika uveden krajevni samoprispevek, je upravni odbor sklenil predlagati delavskemu svetu, da naj bi se ta plačal iz skupne mase osebnih dohodkov, Nadalje predlaga delavskemu svetu naj bi se povešal znesek, ki ga je lani odobrila graditeljem individualnih hiš za 1.000.000 din v letošnjem letu.

Sprejet je bil tudi sklep, da se poveša vplačevanje kolektivnega zavarovanja za primer nezgode. Podjetje bo vplačevalo 300 din mesečne zavarovalnine za vsakega člana kolektiva, doslej pa je plačevalo po 150 din.

Ker se je opazilo, da nekateri delavci, ki so upravičeni na posebni dodatek na oddaljenost, dajejo napačne podatke o mestu stanovanja, je upravni odbor sprejel sklep, da se tistemu članu kolektiva, za katerega se ugotovi, da je

dal napačne podatke, obračuna razlika do neupravičeno prejetega dodatka, poleg tega pa izgubi pravico do nadaljnjega prejemanja dodatka.

Na seji dne 28. maja 1963 je delavski svet poslušal poročilo predsednika upravnega odbora ter o njem razpravljajal. Soglasno je sprejel pravilnik o službi zavarovanja in po daljši razpravi tudi pravilnik o dodeljevanju in odpovedi stanovanj s popravki, kot jih je predlagal upravni odbor.

Poslušal je tudi poročilo inventurista o izvršenih inventurah. Ker so bile razlike opravičljive, je sklenil, da se jih preknjiži na izredne dohodke oziroma izredne izdatke.

Na predlog sveta ekonomske enote tkalnica je delavski svet sklenil, da se poviša ocenitev delovnega mesta "vlaganje" v razponu 70 - 100 točk ter ustanovi novo delovno mesto "pregled preje" z ocenitvijo v razponu 80 do 90 točk.

Na predlog sveta ekonomske enote predilnica česane preje je delavski svet sklenil, da se krajevni samoprispevek ki je bil uveden v ObLO Metlika izplačuje iz skupne mase osebnih dohodkov. ObO ZB Metlika se v sklad za borce in spominsko varstvo podari 200.000 din, ObLO Metlika pa za avtomatizacijo PTT službe, rekonstrukcijo vodovoda in ceste 3.000.000 din.

Predlog upravnega odbora, da se ukine dodatek za kruh, ki je znašal približno 400 din na mesec, ni bil sprejet.

Sprejet je bil tudi sklep, da se našim štipendistom poviša štipendija za 2.000 din mesečno, ker so se stroški šolanja občutno povišali. To povišanje se izplačuje od 1.1. 1963 dalje. Pri razpravi o povračilu štipendije tovarni perila "Labod", ki je štipendiral Anico Pavlin, ki je sedaj zaposlena pri nas, je bil sprejet sklep, da podjetje povrne polovico dolžnega zneska, to je 60.750 din.

Na predlog upravnega odbora je bil sprejet tudi sklep, da se v letu 1963 da posojilo privatnim gradilcem v višini 1.000.000 din, in sicer gradilcem v Metliki 600.000 din, v Novem mestu pa 400.000 din. Posojila pa bodo dana šele tedaj, ko bo izvršen obračun za stolpnice, ki bodo kmalu dograjene.

Prav tako je bil sprejet tudi sklep, da se dopolni pravilnik o higiensko tehničnem varstvu, kjer se je določilo, da se za nočne čuvaje predpiše nošenje bunde in filc škornjev

pozimi, na delovnem mestu "karboniziranje" pa nošenje volnene delovne bluže. Na delovnih mestih, kjer je predpisano nošenje gumijastih škornjev, pa se uvede nošenje ustrezne bolj zdrave obutve.

Ker bo naše gasilsko društvo razvilo svoj prapor, je delavski svet sprejel sklep, da prevzame pokroviteljstvo pri razvitju.

Za predilnico mikane preje se bo nabavil en rezervni elektromotor.

Svet ekonomske enote predilnica česane preje je dne 16. maja 1963 imel svojo 9. sejo. Na njej je razpravljajal o poteku rekonstrukcije obrata in podjetja ter analiziral osebne dohodke in izvrševanje plana. Naročena prstenčeva stroja bosta v kratkem prišla v Metliko, zato se bosta demontirala oba sukalna stroja in ena dublirka, ki bosta poslana v Novo mesto, medtem ko se bo druga dublirka prestavila. Prestavil se bo tudi sukalni stroj, ki je sedaj v skladišču. Ključne naprave so že izdelane ter jih sedaj montirajo. Zazidala se bodo tudi okna in izvedle razne prezidave pomožnih prostorov.

Tovariš direktor je pojasnil članom sveta potek rekonstrukcije v Novem mestu.

Iz poročila o izvrševanju plana je razvidno, da je plan izpolnjen v 4 mesecih z 98,29 %, in sicer v januarju s 96,48 %, v februarju s 94,75 %, v marcu s 100,75 % in v aprilu s 101,02 %.

Poleg predlogov delavskemu svetu so se na seji pogovorili še o vrsti manjših problemov in sprejeli ustrezne sklepe.

Svet ekonomske enote predilnice mikane preje je imel dne 22. maja 1963 svojo 5. sejo. Na njej je razpravljajal o proizvodni problematiki in dodatnih dopustih. Iz poročila je razvidno, da je bil plan presežen za 12 %. Naročil za barvano prejo imamo dovolj, za surovo prejo pa ni velikega povpraševanja. Če se naročila za surovo prejo ne bodo povečala, bo treba ukiniti nočno izmeno, ker barvarna lahko pobarva dnevno le 700 kg volne. Ker se je naše podjetje preusmerilo na izdelavo tkanin iz česane preje, se bo preuredila predilnica mikane preje v predilnico česane sintetične preje. Po končani rekonstrukciji se bo predvidoma povečal kolektiv za približno 400 ljudi.

Pri razpravi o dodatnih dopustih je bil sprejet sklep, da dobe vsi delavci, ki delajo na delovnih mestih, kjer je predviden dodatni dopust do 3 dni, en dan dodatnega dopusta, na delovnih mestih, kjer je predviden dodatni dopust do 6 dni, pa dva dni dodatnega dopusta. Vojni in delovni

invalidi dobe en dan, matere z dvema otrokoma v starosti do 7 let dobe en dan, matere z otrokom do 8 mesecev starosti tri dni, matere s tremi ali štirimi otroki do 7 let starosti dva dni, matere s pet ali več otroki do sedmih let pa 3 dni dodatnega dopusta. Mati, ki ima enega otroka starega do 8 mesecev in 1 - 2 otroka stara do 7 let dobi 4 dni, mati z enim otrokom do 8 mesecev in štirimi ali več otroki do 7 let pa dobi 6 dni dodatnega dopusta.

Na seji je svet razpravljajal o HTZ ter sprejel sklep, da predlaga predlog komisije HTZ delavskemu svetu.

V razpravi o 42-urnem delovnem tednu je bilo pojasnjeno, da se bo izdelala temeljita analiza. Delovni čas se lahko zmanjša samo tedaj, če se produktivnost poveča, sicer bi se osebni dohodki znižali, s tem pa bi se znižal tudi standard.

Nato so razpravljali o raznih manjših problemih ter sprejeli ustrezne sklepe. V zadnjem času se dogaja, da delavci, ki dobe bolniški dopust tega ne javijo v obratni pisarni. Zaradi tega nastane nepotrebno spraševanje, kje so ti delavci. Vsak, ki dobi bolniški dopust, je dolžan, da to javi vodji izmene ali v obratni pisarni.

Jože Udovič

IZVOLILI SMO SVOJE ZASTOPNIKE

V petek 24. maja 1963 smo volili zastopnike, ki bodo zastopali naš kolektiv v zboru delovnih skupnosti občinske skupščine Novo mesto in Metlika. Na predvolilnih sestankih je bilo postavljenih sedem kandidatov, in sicer: Slavka Bogovič, Mimica Črnič in Jože Udovič iz obratov v Novem mestu. V metliškem obratu pa so kandidirali: Andrej Smuk, Zofka Grahek, Milka Nemanič in Marija Vlasič.

Volilna udeležba je bila zelo dobra, saj je prišlo na volišče v tkalnici 98,76 % volilcev, v volilni enoti uprava in ostali oddelki pa 96,18 % volilcev. V volilni enoti predpredilnica je volilo 96,80 % volilnih upravičencev, v predilnici česane preje pa 98,34 % volilcev.

V tkalnici je volilo 240 upravičencev, trije pa so bili upravičeno odsotni. V to volilno enoto je bil vključen tudi obrat "Iskra" Novo mesto, kjer je volilo 50 volilnih upravičencev. V tej enoti je bil izvoljen Jože Udovič.

V volilni enoti uprava in ostali oddelki je volilo

278 volilnih upravičencev, 10 volilcev pa je bilo upravičeno odsotnih, Janez Mežnar iz predilnice mikane preje pa je bil neupravičeno odsoten. Izvoljena je bila Slavka Bogovič.

V Metliki je v volilni enoti predpredilnice volilo 91 volilcev, 3 so bili upravičeno odsotni. Izvoljen je bil Andrej Smuk.

V volilni enoti predilnica česane preje je volilo 119 upravičencev, 1 je bil upravičeno, 1 pa neupravičeno odsoten. Izvoljena je bila Milka Nemanič.

Jože Udovič

BILA SEM PRI TITU

Ne morem opisati tistega trenutka, ko sem zvedela, da bom v imenu delovnih kolektivov novomeške občine lahko čestitala maršalu Titu za njegov 71. rojstni dan. Tiha želja, za katero sem mislila, da se ne bo nikoli uresničila, se mi je izpolnila. Dnevi pred odhodom so se vlekli in vsak dan sem bila bolj nestrpna.

Dne 22. maja zjutraj sem odpotovala v Ljubljano. Na okrajnem komiteju ZKS smo se zbrali delegati iz ljubljanskega okraja, iz Litije, Tržiča, Cerknice, Vrhnike, Ljubljane in Grosuplja. Bilo nas je sedem. Tu smo se spoznali in s tovarišico, ki je bila iz Tržiča, sva kmalu postali prijateljici, kakor da se pozna že dolgo let.

Na ljubljanski postaji je nek novinar želel vedeti, kaj bomo rekli tovarišu Titu in kakšno darilo smo mu poslali. Vprašanja so kar deževala, toda mi smo bili zelo kratki z odgovori, kajti v mislih smo bili že v Beogradu. Ko sem po vrnitvi iz Beograda čitala v časopisu svojo izjavo, sem se malo jezila na novinarja, ker je moje besede malo spremenil, vendar sem mu rada oprostila, saj je iz naših skromnih odgovorov lahko zbral, da imamo vsi enako željo: da bi nas Tito vsaj enkrat obiskal v kolektivu.

Na peronu so nestrpno pričakovali vlak tudi pionirji in pionirke, ki so imeli isto pot kot mi. Nekateri so držali v rokah zavitke, to so bila darila za tovariša Tita.

Ob pol osmih zjutraj smo se odpeljali z expresnim vlakom proti Beogradu. Pot je bila dolga, čeprav je imel vlak samo tri postanke, in to v Zagrebu, Vinkovcih in Sremski Mitrovici.

V Beograd smo prispeli okrog četrte ure popoldne. Najprej smo šli v predstavništvo "Prehrane", kjer smo imeli zbirališče delegati iz Slovenije. Sem so prišle delegacije iz okraja Koper, Maribor in Celje. Tov. Pintarič, ki je bil vodja slovenske delegacije, nam je dal navodila za naslednji dan. Po tem sestanku smo si še malo ogledali mesto, Kalemegdan in muzej.

Naslednje jutro, to je 23. maja, smo se zbrali ob osmi uri pred hotelom "Prag", odkoder smo se odpeljali v Novi Beograd. V prostorih zgradbe zveznega izvršnega sveta so se zbrali predstavniki delovnih kolektivov iz vseh republik in predstavniki mladine in mladinskih delovnih brigad.

Vsi smo bili zelo nestrpni. Točno ob 9. uri je stopil v dvorano tovariš Tito. Pozdravili smo ga z burnim ploskanjem. Zaželel nam je, da bi se pri njem dobro počutili. Rekel je, da bi se zelo rad dalj časa zadržal med nami, toda čas mu tega ne dopušča. Dodal pa je še, da upa, da se bomo tudi v tako kratkem času lahko kaj pogovorili. Med delegati je bila tudi mati narodnega heroja Rade Končarja, ki je takoj stopila k njemu in mu čestitala. Ni strpela, da bi prišla na vrsto po protokolu. Tovariš Tito nas je nato povabil v dvorano. Makedonci in Slovenci smo šli v dvorano republike Črne gore. Vsaka republika ima namreč svojo dvorano. Tito je prišel najprej k nam. Ko je videl, da smo Slovenci, je vprašal, zakaj nismo šli v svojo dvorano. Povabil nas je, da sedemo, da se bomo kaj pogovorili. Bil je čisto domač in dobre volje. Nekaj se jih je vsedlo poleg njega, ostali pa smo stali. Čeprav sem stala skoro tik pred njim, nisem mogla vsega slišati, kajti motili so nas reporterji s svojimi aparati.

Najprej nam je nekaj povedal o zgradbi izvršnega sveta, da bodo tu kabineti poslancev. Skupščina bo dobila novo dvorano, izvršni svet pa novo stavbo, ker je dosedanja prevelika. Dejal je: "Vse bomo imeli novo, ustavo, skupščino, vse. Tudi delati bomo morali po novem". V nadaljnjem pogovoru je poudaril, da bomo morali bolj skrbeti za proizvajalca in za njegov standard. To je naša dolžnost. Manj bomo morali vlagati v investicije in več dati ljudem. Rekel je, naj ne skrbimo samo za prihodnje generacije, temveč naj delovni človek tudi danes uživa sadove socializma. Tudi starejšim tovarišem je treba nuditi možnosti, da se odpočijejo in začno uživati sadove svojega dela, saj so dosti naredili za našo stvar. Govoril je tudi o problemih uvoza in izvoza.

Ko je vse to povedal, nas je pozval, naj mu tudi mi kaj povemo. Nihče se ni oglasil. Vsi smo bili kot onemeli in smo samo čakali, kaj nam bo še povedal. Minute so tekle. Želeli smo, da bi ostal še dolgo časa med nami. To-

da tovariš, ki je stal za njim, ga je opozoril, da mora dalje. Tovariš Tito se je malo pošalil in dejal: "Vidite, moram iti, ker me že podi dalje." Odšel je še k drugim, ki so ga nestrpno pričakovali.

Ko se je z vsemi pogovoril, smo se zbrali v neki drugi veliki dvorani. Tu je spet prišel med nas in se fotografiral z vsako delegacijo posebej. Poslovali smo se in v dvorani je zadonela pesem: "Družo Tito mi ti se kunemo..."

To srečanje mi bo vedno ostalo v spominu in se ga bom vedno rada spominjala. Sprejem pri predsedniku Titu je bil zame izredno in nepozabno doživetje.

S.B.

BOLEZENSKI IZOSTANKI ZA MESEC APRIL 1962 in 1963

Naslednja tabela vam bo prikazala bolezenske izostanke po obratih za april 1963 v primerjavi z aprilom 1962.

	april 1962				april 1963			
	Štev. vseh boln. dni	% na delov. dni	Število boln. dni brez rodniške in nege druž. član.	% na delov. dni	Štev. vseh boln. dni	% na delov. dni	Štev. boln. dni brez porod.	% na delov. dni
Uprava	82	5,04	47	2,98	60	3,25	60	3,25
Tkalnica	591	11,09	269	5,05	512	7,45	272	3,81
Prediln.	89	5,08	49	2,80	60	2,95	60	2,95
Apertura	198	9,10	119	5,47	215	8,04	137	5,37
Zun. obr. Prediln.	100	7,69	98	7,53	38	3,04	38	3,04
Metlika	415	7,54	297	5,40	66	1,16	66	1,16
Skupaj:	1.475	8,34	879	4,97	951	4,71	633	3,13

Iz zgornje tabele je razvidno, da je v mesecu aprilu zelo nizek procent bolezenskih izostankov, najnižji v letošnjem letu, saj znaša le 3,13 %. V primerjavi z mesecem aprilom 1962 je padel procent za 1,84 %. Najvišji procent bolezenskih izostankov ima zopet obrat apertura s 5,37, na drugem mestu pa je obrat tkalnica s 3,81 %. Najnižji procent

ima v mesecu aprilu predilnica česane preje z 1,13%, nato pa predilnica mikane preje z 2,95 %.

Vzroki za bolezenske izostanke so bili, če izvzamemo porodniške dopuste:

neža družinskega člana	152 dni
kožne bolezni	72 "
bolezni urinarnega sistema	45 ", itd.

Miro Jakša

NESREČE PRI DELU IN NA POTI NA DELO

v drugi polovici aprila in v maju 1963

22. aprila se je ponesrečil pri delu Alojz Rifelj, pralec blaga v oddelku apreture.

Imenovani je šel v šivalnico po komade blaga, da bi jih zašil v vrečo ter jih pripravil za pranje. Pri namakalnem stroju mu je na mokrem podu spodrsnilo, tako da je padel ter si poškodoval desno roko v komolecu.

11. maja se je ponesrečil pri delu Jovo Grubiša, vodja izmene v obratu tkalnica.

Imenovani je kot vodja izmene pregledoval tkalski stroj in pri potiskanju skrinjic nepravilno držal prste. Skrinjice so nenadoma padle navzdol ter udarile imenovanega po prstih desne roke ter mu jih težje poškodovale, tako da je moral iskati zdravniško pomoč v bolnici.

Ker se je na podoben način ponesrečilo že veliko zaposlenih v tkalnici, opozarja varnostna služba vse tiste, ki imajo opravka z tkalskimi stroji, da morajo pri potiskanju skrinjic navzdol držati prste stegnjene ne pa skrčene, ker bomo le na tak način preprečili poškodbe na prstih, ki jih povzroči nenaden padec skrinjic na ohišje bila.

13. maja se je ponesrečila pri delu Tončka Sitar, tkalka.

Imenovana je hotela staviti tkalski stroj v pogon, pri tem pa je udarila s prstom desne roke ob leseno lato, ki zadržuje čolničke, ter je pri tem prišlo do lažje poškodbe.

Ker se je na podoben način lažje poškodovalo že več tkalk, je varnostna služba sporazumno z vodjem obrata sklenila, da se vse lesene late zamenjajo z novimi iz trdega lesa z gladko površino.

18. maja se je ponesrečila na poti na delo Rozi Dolmovič, pomočnica predilke.

Imenovana se je peljala s kolesom iz Volčičeve ulice v službo. Na cesti, ki pelje od bolnice proti pralnici peska, ji je na pesku, ki ga je nanesla voda, spodrnilo kolo, tako da je padla ter si pri tem poškodovala levo nogo pod kolonom.

Miro Jakša

STANJE IZPLAČANEGA NADOMESTILA BOLEZENSKIH IZOSTANKOV
V BREME GOSPODARSKE ORGANIZACIJE ZA PRVE 4 MESECE 1963

Dne 8. marca je skupščina Komunalne skupnosti Novo mesto sprejela sklep o določitvi odstotka dela prispevka za zdravstveno zavarovanje, ki se povrne podjetju za nadomestilo osebnega dohodka za prvih 30 koledarskih dni bolezenskega dopusta in nege ožjega družinskega člana in za stroške zdravstvenega varstva za prvih 30 koledarskih dni zdravljenja delavca za poškodbo pri delu in za poklicno boleznijo, ter določila za tekstilno industrijo:

za nadomestilo plače 1,53 %,
za zdravstveno varstvo zaradi poškodbe pri delu pa 0,11 %.

Odstotki iz prejšnje točke se obračunajo od kosmatega osebnega dohodka oziroma od osnov, od katerih se predpisuje osnovni prispevek.

V letošnjem letu je bilo izplačanih 136,199.619 din bruto osebnih dohodkov.

Če pomnožimo	136,199.619 x 1,53	=	2,083.854
	136,199.619 x 0,11	=	<u>149.820</u>
Skupaj:		din	2,233.674

Torej povrne socialno zavarovanje našemu podjetju za bolezenske izostanke 2,233.674 din, medtem ko je bilo izplačanega za prve štiri mesece 1,812.916 din nadomestila. Razlika je 420.758 din v naše dobro.

Ta sredstva vodi podjetje na posebnem računu, če

odstopljeni del prispevka ne bi zadoščal za obveznosti do zavarovancev, bi šla razlika iz čistih psebnih prejemkov.

Iz gornjih podatkov je razvidno, da je stalež bolezenskih izostankov v 4 mesecih zelo nizek, tako da smo za 420.758 din prihranili sami sebi in upajmo, da bo za bodoče še bolje.

Mimica Seničar

H A J K A

Poleti 1942 smo imeli že obširno osvobojeno ozemlje. Na Dolenjskem je okupator imel le nekaj močnejših postojank ob komunikacijah.

Naša vojska se je številčno zelo okrepila. Nastala je potreba, da se organizirajo tudi enote v zaledju, ki naj bi skrbele za potrebe borbenih enot. Tako je v roških gozdovih zrasla vrsta delavnic, kjer so izdelovali uniforme, obutev, popravljali in izdelovali orožje itd.

Junija sem bil tudi jaz poslan v orožarsko delavnico, ki smo jo organizirali najprej v zapuščeni kočevski vasi Podstenice, kasneje pa smo jo postavili globoko v roških gozdovih. Tu je bilo tudi naše vojaško in politično vodstvo.

Okupator je za to našo dejavnost seveda izvedel. Z raznimi nenadnimi prodori nas je skušal presenetiti in uničiti. Tem prodorom smo rekli "hajke". Te hajke so se običajno končale že v bližini sovražnikovega izhodišča. Kadar pa so pritisnili z večjo silo, jim je pa uspelo priti v roške gozdove. Toda posebne škode nam niso prizadejali, ker so se držali le cest, v gozdove se pa niso upali.

Tako hajko so uprizorili tudi julija 1942. Močna italijanska kolona je prodrla iz Novega mesta v Toplice. Tu jih je dolgo zadrževala naša IV. četa, ki pa se je zaradi velike premoči morala umakniti. Italijani so nadaljevali svoj pohod proti Podstenicam. Ker četa, ki so jo sestavljali delavci iz naših delavnic, ni imela orožja, smo se običajno v takih primerih umaknili. Tako smo tudi takrat prejeli povelje, naj bomo v strogi pripravljenosti. Proti sovražniku smo poslali izvidnico, ki je imela nalogo, opazovati sovražnikovo gibanje in nas v slučajuprodora na Podstenice obvestiti. Čez nekaj ur je patrola javila, da so Italijani na Podstenicah. Komandir čete je takoj odredil premik proti vasi Ribnik. Odšli smo mimo Jelenice ter kmalu prišli na takoimenovano Črvanovo cesto, ki se pod Podstenicami odcepu od roške ceste in vodi na Ribnik. Na cesti smo opazili

neke sledove, vendar nanje nismo bili pozorni, saj smo bili trdno prepričani, da so Italijani na Podstenicah, kot nam je javila naša patrola. Toda v patroli so bili neizkušeni borci, ki so imeli italijansko pobočnico, ki je prišla v bližino Podstenic, za glavno kolono. Ta pa se je pred nami pomikala po Črvanovi cesti proti Ribniku, kamor smo bili namenjeni tudi mi.

Ko smo tako brez skrbi hodili, smo prišli v bližino neke jase, kjer so rasle maline. Brez skrbi smo se lotili obiranja. Ko smo se najedli ter nabrali malin še za večerjo, smo krenili naprej. Toda nismo se vrnili na cesto, temveč smo jo ubrali po bližnici do vasi Smrečnik, nato pa proti Komarni vasi. Ko smo prišli v bližino te zapušče e kočevske vasi, so nas zvale polne češnje. V dobri veri, da so Italijani na Podstenicah, smo bili brez skrbi in nismo postavili nobenih straž, ampak se razkropili in obirali češnje. Toda komandir nas je kmalu poklical v zbor, ker je dobil obvestilo, da so Italijani v Črmošnjicah, kamor smo nameravali iti tudi mi. Ko smo se tako pričeli zbirati na planjavi, naenkrat zagledamo Italijane, ki so šli od Ribnika proti Komarni vasi. Tudi oni so nas opazili. Odprli so na nas peklenski ogenj. Ker nismo imeli orožja, smo se seveda razbežali, kamor je kdo mogel. Ko sem pritekkel do gozda, sem tam dobil prijatelja Petra in Andreja. Andrej je bil pred vojno gozdni delavec in je roške gozdove dobro poznal. Po kratkem posvetu smo se odločili, da se prebijemo med vasjo Črmošnjice in Srednjo vasjo čez cesto ter gremo proti Toplicam. Medtem je streljanje ponehalo. Skrbelo nas je, če so se vsi naši rešili.

Ko smo se pomikali po gozdu proti vasi Gričice, smo zaslišali zopet močno streljanje. Borba je bila kratka. Kot smo kasneje izvedeli, je za Italijani hodil vod Dakijevega bataljona, ki je Italijane napadel pri Komarni vasi ter jih pognal v beg proti vasi Topli vrh. Italijani so v tej borbi imeli precejšnje izgube, zato so iz maščevanja zažgali vas Toplirebor ter se hitro umaknili v Črmošnjice.

O premikih Italijanov seveda mi trije nismo vedeli nič. Ko smo prišli med Črmošnjicami in Srednjo vasjo po grapi v bližino ceste, smo v Črmošnjicah opazili vse polno Italijanov. Umik nazaj je bil nemogoč, pa tudi čez cesto ne bi mogli priti, ker bi nas Italijani opazili. Tedaj se je Andrej spomnil, da je v bližini pod cesto izpeljan precej velik kanal za odtok vode. Takoj smo se odločili ter zlezli skozi kanal na drugo stran ceste, nato pa po grapi naprej v vas Seč. Šele tam smo od kmeta Svašnika zvedeli za vse italijanske premike. Postregel nam je tudi z mlekom in kruhom, kar smo seveda hitro pripravili, saj tisti dan še nismo jedli drugega kot maline in češnje. Nato smo odšli na Rigelj pri Toplicah, kjer smo zvedeli, da so se Italijani že umaknili v Novo mesto.

Ko smo se drugi dan zopet zbrali na Podstenicah, kamor je prišel tudi Daki s svojim bataljonom, smo si imeli veliko povedati, kako smo Italijanom ušli. Naših je še precej manjkalo. O njihovi usodi smo zvedeli par dni kasneje, ko so prišli v naše taborišče vsi sestradani. Med umikom pred Italijani so zašli globoko v gozdove, kjer so se izgubili. Šele po večdnevnem tavanju so naleteli na skupino partizanov, ki so jim povedali, da so Italijani že davno odšli ter jim pokazali pot na Podstenice.

Toda komaj so se malo odpočili, je prišlo obvestilo, da Italijani zopet rinejo proti Podstenicam. Komandir je takoj poslal mene in še enega partizana v patrolo proti vasi Pogorelec. Istočasno pa je obvestil tudi Dakijev bataljon, ki je bil na Kunču.

Ko sva s tovarišem prišla v bližino Pogorelca, sva zaslišala Italijane, ki so si z vpitjem dajali korajžo.

Iz njihovega obnašanja sva sklepala, da se mislijo v vasi ustaviti. Zato sva se vrnila, da o tem obvestiva ostale. Ko sva prišla v bližino Podstenic, sva zagledala Dakija, ki se je peljal na motorju proti Pogorelcu. Ko je prišel do naju, se je ustavil ter vprašal, kaj je novega. Povedala sva mu, da so Italijani na Pogorelcu. Dejal je, da to ni res ter da sva paničarja. Skočil je na motor ter se odpeljal dalje. Vsa našina opozorila niso nič pomagala. Čez kake pol ure nas je Daki ves zasopel dohitel. Ko sva ga vprašala, kje ima motor, nama je ves besen povedal, da se je zapeljal naravnost med Italijane in jim komaj ušel. Za spomin pa jim je seveda pustil motor.

Proti večeru je prišel na Pogorelec naš čuvaj živine, ki smo ga imenovali Stari. Ker ni vedel, da so tam Italijani, je zašel med nje. Oblečen je bil civilno, poleg tega je pa znal dobro italijansko, ker je bil po rodu Primorac. Hitro se je znašel ter se obnašal, kot da je prišel z njimi. Ko je tako hodil po vasi, je videl na nekem dvorišču poln voz razne opreme, ki so jo Italijani zaplenili Martinu iz Doline, kot smo po partizansko rekli učitelju Šlibarju iz Toplic. Ta je odšel s celo družino v partizane, pa je ravno tisti dan šel po svojo opravo, ki jo je hotel dati naši bolnici. Na poti pa so jih prestregli Italijani ter zaplenili poln voz. Na ta voz so naložili tudi Dakijev motor.

Ko je Stari to videl, mu je v glavo šinila drzna misel. Odšel je v hlev ter vzel par konj ter jih vpregel v voz. Italijani so mislili, da ima tak nalog od njihove komande, in so mu pri vpreganju še pomagali. Stari je voz odpeljal proti Podturnu. Ko pa je prišel iz italijanskega območja, je hitro obrnil voz ter ga odpeljal proti Podstenicam, kamor je prišel že v trdi temi.

Ko nam je pripovedoval, kako je ukanil Italijane,

mu sprva nismo verjeli, šele ko smo se prepričali, da je na vozu Martinova oprema in Dakijev motor, smo mu verjeli.

Italijani so se še tisti večer umaknili. Daki, ki je s svojim bataljonom zvečer prišel na Podstenice, je bil prepozen.

Jože Udovič

ANTENATALNA (PRED ROJSTVOM) IN POSTNATALNA (PO ROJSTVU) ZAŠČITA PRED ZOBNO GNILOBO

Da bi se lahko uspešno borili proti neki bolezni, kot je n. pr. okvara zob, moramo najprej vedeti, kako nastane in kateri so njegovi povzročitelji. Iz prejšnjih člankov, objavljenih v biltenu, smo videli, da deluje na nastanek zobne okvare več faktorjev, vendar vsi vzroki te najbolj razširjene bolezni sodobnega sveta na žalost še niso poznani. Zaradi tega te bolezni ne moremo popolnoma preprečiti, vendar pa lahko na njo delujemo tako, da se pojavlja v čim manjšem merilu. Da se okvara zoba pri bodočem otroku pojavlja v čim manjšem merilu, zavisi od bodoče matere in prenatalne zaščite (profilaksa, preventiva). Normalna želja vsake matere je, da bo imel njen otrok zdrave zobe, odporne proti vsaki zobni okvari (kariesu), ker se le tedaj lahko izogne vsem komplikacijam, ki nastajajo zaradi posledic kariesa, to pa so: zobobol, oteklina, temperatura, nespečnost itd. Da bi ta naloga uspela, je treba sistematično delovati na činitelje, ki imajo odločilno vlogo pri nastanku zobne okvare, ter jih nevtralizirati.

V prenatalnem obdobju moramo podvzeti vse mere predvsem pri nastajanju sklenine, ker je znano, da je ravno sklenina tisti prvi in najmočnejši zid, ki preprečuje nastanek zobne okvare. Torej čim boljša je mineralizacija sklenine, tem boljša je tudi kvaliteta zob. Boljšo kvaliteto sklenine dosežemo če nanjo delujemo v času njenega nastajanja. To obdobje pa spada v prenatalno in postnatalno življenje otroka.

Sklenina je sestavljena v glavnem iz mineralnih soli: kalcijevega karbonata, kalcijevega fosfata, magnezijevega fosfata, flaura in nekaterih drugih manjših količinah. Predno te soli pridejo do zoba bodočega otroka, se nahajajo razlite v obliki sokov v krvi bodoče matere, od koder pridejo s krvjo v prostor, kjer se formira zob. Sklenina se začne tvoriti na mlečnih zobeh v petem mesecu ženine nosečnosti, mineralizacija na stalnih zobeh pa se začenja po porodu in traja, dokler niso zgrajeni vsi zobje. Če se v tem času nudijo materi in preko nje tudi bodočemu otroku vse sestavine v pravilnem odnosu, to je zadostna količina hrane, vitaminov, mi-

neralnih soli; čistega zraka, sončne svetlobe, bomo imeli dobre pogoje, ki so potrebni za izgradnjo kvalitetne sklenine zoba, z njo pa tudi dobro zaščito proti zobni gnilobi.

Še nerojeni otrok je pravi parazit, ker vse svoje potrebe zadovoljuje na račun svoje matere. Vse kar mu je potrebno za prenatalno življenje dobi preko materine krvi, po rojstvu pa preko materinega mleka. Prva zasnova zoba se pojavi že v sedmem tednu, prva mineralizacija pa v četrtem mesecu nosečnosti. To velja za mlečne zobe, medtem ko se nastanek zasnove prvega stalnega zoba pojavlja v četrtem mesecu nosečnosti, njegova mineralizacija pa se začne takoj po rojstvu. Iz zgoraj navedenega izhaja, da mora bodoča mati vedeti, kakšne mere mora podvzeti in kakšen način življenja mora imeti, da bo njen otrok zdrav, prav tako pa tudi vsi njegovi organi, kot je n.pr. organ za žvečenje - zobje.

Nosečnica mora imeti urejeno življenje brez velikih duševnih in telesnih naprezanj ter mora izvrševati vse normalne higienske mere. Poleg tega pa se mora izogibati uživanju alkohola, kajenju itd. Važno vlogo pri tem igra tudi gibanje na soncu in čistem zraku. Kar se tiče njene hrane, mora ta poleg osnovnih sestavin (beljakovin, ogljikovih hidratov in masti) imeti tudi zadostno količino vitaminov in mineralnih soli, ki so zelo važne za izgradnjo zob, tako mlečnih kot stalnih. Z drugimi besedami povedano, hrana nosečnice mora biti mešana. Katera hrana pa vsebuje mineralne soli: Voda, črni kruh, mleko in špinača vsebujejo kalcij, meso, ribe (rečne in morske), mleko ter kruh pa vsebujejo fosfor.

Za nosečnico je najbolje, da jemlje vsak dan dobro kravje mleko (od pol do tričetrt litra), ker se v njem nahaja dovolj kalcija in fosforja, in to v najugodnejši količini (kalcij in fosfor sta poleg fluora najvažnejša minerala za izgradnjo zob). Tu lahko tudi pripomnimo, da so v mleku zastopane vse hranljive materije, ki so nosečnici potrebne, razen železa, katerega v mleku ni dovolj.

Da bi se zobje dobro in kvalitetno razvili, je potreben vitamin A, vitamin B, B₁, B₂, vitamin C in D. Vitamin A najdemo v ribjem olju, jajčnem rumenjaku, paradižniku, rdeči papriki, redkvi, špinači itd. Vitamin B₁ je v koruzi, pšenici, črnem kruhu, jajčnem rumenjaku, grahu, sočivju, orehih, lešnikih, zemeljeskem orešku itd. Vitamin B₂ se nahaja v zelenjavi, kvasu, mleku itd. Vitamin C najdemo v limonovem soku, pomarančah, ribeznu, jabolkih, zeleni papriki, zelju, paradižniku, špinači, kolerabi, redkvici, karfijoli, peteršilju itd. Vitamin D pa se nahaja v ribjem olju, sardinah, mleku in v jajčnem rumenjaku.

Pri vitaminih je potrebno pripomniti, da jih s kuhanjem in visoko temperaturo uničujemo, zaradi tega je pri-

poročljivo in potrebno, da se naštetá hrana uživa v obliki solate, ker le iz nekuhane hrane dobi organizem vitamine. Pri sadju je potrebno paziti, da ga ne lupimo, ker z lupljenjem odstranimo ravno tisti del plodu, ki ima največ vitaminov, to je koža in del sadeža pod kožo. Da igra prehrana nosečnic in žen dojilj važno vlogo v zmanjšanju zobnih okvar pri otrocih dokazujejo statistike raznih znanstvenikov, ki so to dejstvo preizkusili v praksi na otrocih, katerih matere so imele predpisano prehrano, in na onih, katerih matere je niso imele. Na osnovi primerjanja so prišli do zaključka, da je pravilna prehrana nosečnic zelo važna za pravilen razvoj otrokovih zob.

Istočasno pa je treba poudariti, da lahko odpornost zob še bolj povečamo, če dajemo materam in otrokom kakor tudi ostalim drugim, vodo ali pijače, ki vsebujejo element fluor. Ta element se dodaja v vodovodno mrežo v odrejeni količini, tako da v enem mestu vsi uporabljajo vodo, ki vsebuje fluor. Od leta 1946 so začeli v ameriškem mestu Chybogenu uporabljati to metodo, po štirih letih pa so ugotovili, da se je število primerov kariesa (zobne gnilobe) pri predšolskih otrocih zmanjšalo za 40 %, pri otrocih od 10 let naprej pa za 23 %.

Pri nas dajemo element fluor, katerega delovanje na zobe je zelo veliko, predšolskim in šolskim otrokom, v obliki tablet, in to kot fluor-kalcijeve tablete. Jemljejo jih tudi nosečnice, matere dojilje, predšolski in šolski otroci. Te tablete nimajo nobenih škodljivih delovanj na organizem, ker se odvečna količina tega elementa izloči iz organizma. Na dan jemljemo trikrat po eno tableto, in to vse leto. Tablete fluor-kalcija proizvajajo tudi pri nas, in to v tovarni zdravil LEK Ljubljana in v JUGODIJETETIKI Zagreb. Zato se lahko žene dojilje, bodoče matere, kakor tudi tiste, ki imajo otroke v predšolski in šolski dobi, obračajo k zdravniku in zahtevajo, da jim te tablete predpiše.

(se nadaljuje)

Dr. Milan Popović
zobni zdravnik

PET DNI V SONČNI ITALIJI

Petdnevna ekskurzija v Italijo ni vsakdanja stvar, zato je popolnoma razumljivo, da je začetek potovanja spremljalo vsesplošno razburjenje in pričakovanje. Vsi potniki smo bili sicer na zunaj mirni in smo v zgodnjih jutranjih urah skušali ujeti še konček počitka z dremanjem v udobnih avtobusnih sedežih. Toda ko smo se približali meji, je bilo čutiti v zraku nekakšno napetost, ki pa je že na italijanski obmejni carinski postaji splahnela in jo je zamenjala živahnost in sproščena veselost. Sonce na jasnem modrem nebu je temu vsekakor močno pripomoglo. Takšno razpoloženje nas je več ali manj spremljalo skozi vseh pet dni potovanja po sončni severni Italiji.

Naše potovanje je bila posrečena kombinacija koristnega s prijetnim. Med obiske tekstilnih tovarn in Milanskega sejma so bili vpleteni čudoviti izleti. Načrt potovanja je za prvi dan predvideval obisk Benetk.

Četudi so Benetke na zemljevidu precej blizu Trsta, smo se dolgo vozili do njih in mnogo videli. V drugi polovici aprila je bila v Furlaniji prava pomlad. Takoj ko smo se spustili v nižino, nas je obkrožilo samo cvetje, češnje, marelice, breskve, višnje, prav vse je cvetelo, vsak grm, vsa drevesa, ki jim niti imen ne vem. In kako lepo urejeni nasadi, kako lepo raščena drevesa, ki so vsa enaka. Ti nasadi so vir surovin za tovarno umetne svile v bližini Trsta. Ta tovarna ima za svoje delavce vse potrebne objekte, kot so šola, športna in otroška igrišča, menza, kino in podobno. Ima tudi svoj lastni institut, ki se med ostalim predvsem ukvarja s proučevanjem in izboljšavami vzgajanja topolovih nasadov. V to tovarno izvažamo les iz Jugoslavije in ko smo se peljali mimo skladiščnih prostorov te tovarne, smo lahko videli vrsto vagonov z oznako JŽ. Ta tovarna proizvaja široko znano vlakno lilion, čigar reklame ob cesti smo srečavali vse do Benetk in še dlje.

Prepeljali smo se preko čiste in zelene Soče. Na tem mestu je imela široko strugo, polno lepega belega peska, ki ga znajo Italijani koristno porabiti, saj ga neprestano odvažajo. Vodič nam je pokazal kraje, kjer so bile med prvo svetovno vojno hude bitke, med njimi tudi Doberdob, kjer je izgubilo življenje premnogo Slovencev. Prav tako nas je opozarjal na spomenike slavnih italijanskih junakov. Pokazal nam je spomenik, pred katerim so bile najhujše nacistične demonstracije in kjer so skrajnejši prisegali na svojo fašistično zavest, ko so leta 1953 grozili na naših mejah. O njihovem pogumu in rodoljubju pričajo neštetilni takšni spomeniki, ki jih je mogoče srečati na vsakem mestu. Vodič nam je pripovedoval o veliki zmagi, ki so jo Italijani izbojevali po daljšem umikanju pred nasprotniki, ko je sovražnike zaustavila

mogočna italijanska reka.

Med vsemi temi spomeniki ter večjimi in manjšimi naselni pa se razprostira čudovito polje, kjer bi nemara tudi kamen vzkli. Nasadi vinske trte so prava umetnost. Človek skoraj lastnim očem ne more verjeti, da je mogoče to kulturo vzgojiti v takšnih čudovitih oblikah. Stara močna stebela trte so visoka čez en meter in v nasadu vsa enako visoka. Enoletne mladice so z vrha razpredene v vseh mogočih oblikah. V enih nasadih so prepletene v ravnih vrstah; človek bi mislil, da si trte podajajo roke. V drugih so same pravilne večkrake zvezde v ravnini, ponekod tudi dvignjene proti nebu. Drugod spet je za oporo trti kakšno sadno drevo ali pa se mladice, ki kasneje drže bogato letino oprijemajo žične mreže, razpredene med drevjem. Ni nespametno takole izkoristiti zemljo. Sadovnjak in vinograd obenem! Pogled na takšen nasad je nepozaben. Pod cvetočimi krošnjami breskev ali hrušk so lepi zvezdasti veneci, ki morajo dajati še veličastnejši videz, kadar so zeleni in okrašeni s sladkim gorzrdjem. Da je Furlanija kot tudi Benečija en sam velik vrt, je nedvomno velika zasluga namakalnih kanalov, s katerimi je prepletena vsa dežela.

Prvi stik z italijansko valuto smo doživeli v neki gostilni, ko smo se prvič zaustavili v Italiji. Tu smo načeli zalogo svoje jugoslovanske hrane. Prve lire iz naših žepov so šle za pljačo, kavo, vino in pivo. Kovanci so nas zmedli. 500 lir je že kar precejšen denar, morali pa smo presneto paziti, da smo tak kovanec ločili od 100 lir. Tuž cene so nas motile. Sprva smo preračunavali vrednost v dinarje, da smo lahko ločili "poceni" in "drago". "Pomaranče!" sem presenečena vzkliknila, ko smo se peljali mimo izložbe zelenjavne trgovine. Bila je polna tega žlahtnega sadeža, ki ga pri nas že tako dolgo ni bilo moč dobiti. Ko smo se vozili dalje, sem seveda oprezala za ceno in jo v naslednji izložbi odkrila - 300 lir. Ni poceni, vendar sem kljub temu sklenila, da jih na povratku kupim. Seveda je ta sklep šel po vodi, ker so mi lire prehitro zdrsele iz rok. Tu niso bile samo pomaranče, tudi drugega sadja je bilo tu na pretek. Jabolka po 100 do 120 lir, in to taka, kot bi jih pravkar odtrgal z drevesa, lepa, debela in zdrava. Kjerkoli v Italiji smo naleteli na sadje, garjavega in gnilega nismo odkrili nikjer. Naši trgovci bi morali na strokovno ekskurzijo po italijanskih trgovinah, morda bi se jim jugoslovanski potrošniki le malo zasmilili, da morajo za približno enake ali pa tudi dvojne cene kupovati sadje, ki že spreminja svoje sestavine v naravno gnojilo in je vzor, kakšno sadje ne bi smelo biti za prodajo.

Ko smo se odpeljali proti Benetkam, smo se izognili Trstu zaradi velikega prometa, pa tudi zato, ker smo se nameravali ustaviti v Trstu na povratku. Naredili smo majhen ovinek in nadaljevali po glavni cesti, ki veže Trst z Benetkami. Okolica je zanimiva, cesta je vseskozi vodila

po drevoredu; zelo lepo, toda od časa do časa smo poskočili na sedežih, kot da vozimo čez ovire. To ni bilo nič drugega kot razrita cesta, ki je dokazovala, da ni več kos močnemu prometu. Vsekakor je glavna prometna žila med Trstom in Benetkami silno slaba. Vodič nam je razložil mačehovski odnos Italijanov do tržaške luke, s čimer so se seveda okoristile Benetke in ostala italijanska pristanišča. Slaba cesta pa je Italijane prisilila, da bodo Benetke s Trstom povezali z novo moderno cesto, sestro že zgrajene "Sončne ceste".

(se nadaljuje)

M.M.

ŠPORTNE IGRE MED ODDELKI ZA LETO 1963

Z ustanovitvijo SŠD NOVOTEKS se je športno življenje v našem kolektivu zelo poživilo. Kegljači in strelci že tekmujejo v občinski ligi, balinarji pa bodo s tekmovanjem v občinski ligi pričeli 28.t.m.

Tudi s športnimi igrami med oddelki smo že pričeli. Končana so bila že tekmovanja v streljanju, balinanju in kegljanju. Tekmovali pa bomo še v teku v vreči, polževi vožnji s kolesi, krosu (moški in ženske), metu krogle (moški in ženske), daljini z mesta (moški in ženske), in v metu bombe v cilj (moški in ženske). Ocenjevanje bo letos nekoliko spremenjeno. Za prvo mesto bo ekipa dobila 5 točk, za drugo 4 točke, za tretje 3 točke, za četrto 2 točki in za peto 1 točko. V balinanju je zmagala tkalnica pred upravo-zunanji obrati, apreturo, predilnico mikane preje in predilnico česane preje.

Posamezni rezultati so bili:

tkalnica: uprava-zunanji obrati	13 : 11
apretura : predilnica mikane preje	13 : 8
uprava-zun.obrati : apretura	13 : 9
tkalnica : predilnica mikane preje	13 : 8
predilnica mikane preje : uprava-zunanji obrati	13 : 9
tkalnica : apretura	13 : 2
tkalnica : predilnica česane preje	13 : 10
uprava-zun. obrati : predilnica česane preje	13 : 11
predilnica česane preje : predilnica mikane preje	13 : 11
apretura : predilnica česane preje	13 : 5

V streljanju je pri moških zmagala predilnica mikane preje (97 krogov), sledijo ji predilnica česane preje (95 krogov), tkalnica (94 krogov), apretura (74 krogov) in uprava-zunanji obrati (62 krogov).

Pri ženskah pa je zmagala tkalnica (79 krogov) pred predilnico mikane preje (50 krogov) in apreturo (36 krogov). Strelke iz predilnice česane preje in uprave-zunanji obrati niso nastopile.

Najboljši strelci so bili Anton Cesar iz predilnice mikane preje (38 krogov), Slavko Kavšek iz tkalnice (37 krogov), Ivan Pate iz apreture (36 krogov), Janko Reba (iz predilnice česane preje 35 krogov), in Jože Gršič iz predilnice česane preje (34 krogov). Najboljše strelke pa so bile Pavla Kastelic iz tkalnice (37 krogov), Julka Robida iz apreture (36 krogov), Joža Franko iz predilnice mikane preje (25 krogov) in Tončka Tekstor uz tkalnice (24 krogov).

V kegljanju je zmagala predilnica česane preje (161 kegljev) pred predilnico mikane preje (152 kegljev) in apreturo (136 kegljev).

Najboljši kegljači so bili Jože Gorenc iz tkalnice (44 kegljev), Dore Badovinac iz predilnice česane preje (42 kegljev) in Božo Čavlovič iz uprave-zunanji obrati (39 kegljev).

Po končanih tekmovanjih v balinanju, streljanju in kegljanju vodita v skupnem vrstnem redu tkalnica in predilnica mikane preje s 15 točkami pred predilnico česane preje (10 točk) apreturo (9 točk) in upravo-zunanji obrati (8 točk).

Kaže, da bo letos borba za prvo mesto v skupni razvrstitvi zelo težka. Lanski prvak uprava-zunanji obrati je letos trenutno šele na zadnjem mestu, in sicer zato, ker niso nastopile njihove strelke. Pri moških je v vodstvu predilnica mikane preje s 11 točkami. Za njo pa se vrstijo predilnica česane preje in tkalnica (10 točk), uprava-zunanji obrati (8 točk) in apreturo (6 točk).

Pri ženskah vodi tkalnica (5 točk) pred predilnico mikane preje (4 točke) in apreturo (3 točke). Predilnica česane preje in uprava-zunanji obrati v streljanju za ženske nista nastopili in zato nista dosegli v tej panogi nobene točke.

Vsem športnikom iz našega kolektiva sporočamo, da se bodo v kratkem pričele delavske športne igre. Letos bodo tekmovali v plavanju (moški in ženske), balinanju, streljanju (moški in ženske), odbojki (moški in ženske), malem nogometu, namiznem tenisu (moški in ženske), kegljanju (moški in ženske), šahu, vlečenju vrvi, pohodu v neznano in v atletiki (moški in ženske). V atletiki bodo moški tekmovali v teku na 100 m in 1000 m, štafeti 4 x 100 m, metu krogle, skoku v višino in skoku v daljino. Ženske pa bodo tekmovali v teku na 60 m in 800 m, štafeti 4 x 100 m, metu

krogle, skoku v višino in skoku v daljino. Letos bomo tekmovali brez nekaterih dobrih športnikov, ki so na odsluženju kadrovskega roka v JLA, zato se moramo zelo potruditi, če hočemo obdržati drugo mesto med najboljšimi sindikalnimi podružnicami v občini Novo mesto.

S.M.

PRAVILNA REŠITEV PRVOMAJSKE KRIŽANKE

Vodoravno:

1. Keper, 5. teloh, 9. trot, 11. tura, 12. NG, 14. apretura, 15. KE, 16. alt, 18. os, 19. še, 20. vol, 21. lakot, 23. KP, 25. kralj, 27. sat, 28. molk, 30. ero, 31. parola, 33. klavir, 34. niz, 36. Ilen, 37. Ada, 39. kocka, 41. Ac, 42. plima, 44. Aga, 45. ti, 47. to, 48. nos, 49. ra, 50. NOVOTEKS, 52. rt, 53. milo, 54. kela, 56. anali, 57. rampa.

Navpično:

1. kanal, 2. pt, 3. era, 4. ropot, 5. Turek, 6. era, 7. la, 8. hmelj, 10. trs, 11. tuš, 13. glas, 15. kolo, 17. tkalnica, 20. Varaždin, 22. et, 23. korala, 24. plovec, 26. re, 28. Mali, 29. klin, 31. PK, 32. ar, 34. noga, 35. ZK, 37. Al, 38. Amor, 39. karta, 40. Atoli, 42. poker, 43. astra, 46. Ivo, 47. tek, 50. Nil, 51. sla, 53. ma, 55. am.

Za nagrade za pravilno rešitev prvomajske križanke so bili izžrebani:

1. Jožica Pečaver, obrat II. Metlika - album
2. Ivan Kočever II, obrat II. Metlika - knjiga
3. Peter Plaper, računovodstvo - knjiga

NAŠA KRONIKA

V podjetje so prišli:

Julij Novak, Jožefa Košele, Antonija Bukovec, Ana Ferfolja, Dragica Galič, Jožefa Golob, Cvetka Bojanc, Marija Berkopec, Marija Škedelj, Jožica Juntez, Ivanka Srebrnjak, Danijela Fabjan, Marija Jeršin, Ana Bartelj, Fani Vintar, Justina Damjanovič, Marija Pucelj, Marjeta Turk, Sandra Valente, Ljudmila Goršin, Jožefa Srebrnjak, Anica Križman, Ana Špehek in Jože Berkopec.

Novim članom našega delovnega kolektiva želimo mnogo delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva !

Podjetje so zapustili:

Anica Simonič, Rozalija Absec in Ivanka Žugelj.

Dne 1/6-1963 je stanje zaposlenih 802. Od tega je 554 žensk in 248 moških.

Poročilo o finančnem in materialnem poslovanju
za leto 1962 glasila delavskega sveta "Novoteks"
Novo mesto

V letu 1962 je izšlo 12 številčk glasila. Povprečna naklada je bila 725 izvodov.

Glasilo nima svojih dohodkov.

Z ozirom na to, da je glasilo v glavnem obveščevalnega značaja, se po veljavnih predpisih stroški krijejo iz materialnih stroškov podjetja.

Za izdajo ene številke glasila je bilo povprečno porabljenih 96.532 dinarjev, en izvod pa je stal povprečno 133,15 dinarjev.

Stroški za izdajo ene številke so sestavljeni iz sledečih postavk:

- avtorski in drugi honorarji s prispevki	41.902	din
- tisk ovitka in vezava	27.167	"
- ciklostil papir	22.675	"
- matrice	3.885	"
- barva za matrice	903	"

Skupaj: 96.532 din

Stroški za en izvod glasila pa so sestavljeni takole

- avtorski in drugi honorarji s prispevki	57,80	din	43,41	%
- tisk ovitka in vezava	37,47	"	28,14	%
- ciklostil papir	31,27	"	23,48	%
- matrice	5,36	"	4,03	%
- barva za matrice	1,25	"	0,94	%

Skupaj: 133,15 din 100 %